

ร่างยุทธศาสตร์การวิจัยรายสาขา : ด้านการปฏิรูปการศึกษาและสร้างสรรค์การเรียนรู้

พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙

๑. หลักการและเหตุผล

นโยบายการวิจัยด้านการปฏิรูปการศึกษาและสร้างสรรค์การเรียนรู้เป็นนโยบายการวิจัยที่ให้ความสำคัญกับการวิจัยที่เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา การจัดการศึกษา และรูปแบบการศึกษาที่เชื่อมโยงสู่ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่ระบบเศรษฐกิจชุมชน และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความสำเร็จของการศึกษาถือเป็นเครื่องมือเปลี่ยนประเทศได้ ถ้ามีการวางยุทธศาสตร์ที่รัดกุมและมีพลังไปสู่การปฏิรูปการศึกษาหรือ “การเรียนรู้” ของคนไทยและทำให้การศึกษาปรับตัวได้ทันกับกระแสโลก เพราะโลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากมาในช่วงเวลาเพียงไม่กี่ทศวรรษ ด้วยพลังของเทคโนโลยีที่ส่งผลกระทบมากมายต่อรูปแบบการใช้ชีวิต และการติดต่อสื่อสารระหว่างกันของมนุษย์ โลกและสังคมยุคใหม่มีความสลับซับซ้อนที่ท้าทายคนรุ่นใหม่มากขึ้น ตั้งแต่การเผชิญความผันผวนทางเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ไปจนถึงการอยู่ร่วมและอยู่รอดในสังคมที่เต็มไปด้วยความหลากหลายทางวัฒนธรรมและความเร่งร้อนในสภาพชีวิตประจำวัน แม้กระทั้งการศึกษาเรียนรู้ของคนยุคใหม่ก็เผชิญความท้าทายมากมายภายใต้สังคมที่ซับซ้อนและหลากหลายขึ้นนี้ การเรียนรู้มีอาจถูกจำกัดอยู่ภายใต้กรอบคิดของความเป็นหลักสูตร เป็นคาบเวลา หรือแม้แต่ความเป็นโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยแต่อย่างใดต่อไป ไม่ว่าจะเป็นการเรียนวิชาความรู้ที่มีอยู่อีกมากมายมหาศาล นอกตำราที่เราเล่าเรียนและท่องจำ ไปจนถึงการเรียนรู้และการปรับตัวต่อการใช้ชีวิตในสังคมยุคใหม่ก็มีทักษะชีวิตมากมายที่ต้องเรียนรู้จากสภาพความเป็นจริง

ดังนั้น หากสังคมไทยจะก้าวไปข้างหน้าอย่างเข้มแข็งมั่นคงได้ต้องอาศัยคนรุ่นใหม่ที่มีขีดความสามารถในการเรียนรู้ที่มากกว่าที่เป็นมาในอดีต การเรียนรู้ด้วยตนเองหรือ self-directed learning จึงกลายเป็นโจทย์ที่ท้าทายนักพัฒนาและนักการศึกษา ที่จะต้องแสวงหายุทธศาสตร์และแนวทางในการส่งเสริมขีดความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองให้แก่คนทุกเพศทุกวัยทุกระดับในสังคม เพื่อการเพิ่มศักยภาพของคนในการเรียนรู้และพัฒนาหน้าที่การงานของตน จากเกษตรกรในนากว้างถึงพนักงานในดีกระฟ้าความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองย่อมเป็นผลดีทั้งต่อตัวบุคคลและต่อความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศ การเรียนรู้ด้วยตนเองยังหมายถึงการเรียนรู้ทางสังคมเพื่อสำนึกในรากเหง้าทางวัฒนธรรม ความเป็นท้องถิ่น ตลอดจนการเรียนรู้ที่จะแบ่งปันและอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม เพื่อความเข้าใจอันดีและสันติสุขในสังคมในอนาคต

๒. วิสัยทัศน์การวิจัย (Vision)

พัฒนาระบบการศึกษาของสังคมไทย สู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ สัมพันธ์กับระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม มีระบบบริหารจัดการงานวิจัยที่มีคุณภาพและศักยภาพเพียงพอในการแข่งขันกับต่างประเทศ

๓. พันธกิจการวิจัย (Mission)

- ๑) ปฏิรูปการศึกษา กระบวนการเรียนการสอนทั้งในและนอกระบบ
- ๒) พัฒนาระบบการเรียนรู้ด้วยตนเองและสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- ๓) ยกกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา พัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับท้องถิ่นและความต้องการของประเทศ
- ๔) เสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคมฐานความรู้ในทุกระดับ

๕) พัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยที่มีประสิทธิภาพ

๔. กลยุทธ์การวิจัย (Research Strategies)/เป้าประสงค์กลยุทธ์การวิจัย (Research Strategic Goals)/แผนงานวิจัย (Research Plan)

กลยุทธ์ที่ ๑ การวิจัยด้านการพัฒนาคุณภาพคน และสังคมไทย

เป้าประสงค์ : สังคมไทยพัฒนาสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ประกอบด้วย ๓ แผนงานวิจัย ดังนี้

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยและพัฒนาด้านการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา

- การใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 1) ด้านการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย 2) ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 3) ด้านการดำรงชีวิตในครอบครัว 4) ด้านการเกษตร ธุรกิจ อุตสาหกรรม
- ความสัมพันธ์ระหว่าง การปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสภาพภูมิคุ้มกันของผู้เรียนกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการพัฒนาสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและสังคมแห่งการเรียนรู้ ที่ยั่งยืน

แผนงานวิจัย ๒ การพัฒนาคุณภาพชีวิต และการทำประโยชน์ของผู้สูงอายุ

- การศึกษาความรู้ ทักษะ และความต้องการของผู้สูงอายุ
- การศึกษาคุณภาพชีวิตและสภาพทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ
- การพัฒนาเครือข่ายผู้สูงอายุที่เรียนรู้ตลอดชีวิต
- การพัฒนาฐานข้อมูลความต้องการของสังคม ที่ต้องอาศัยความรู้และทักษะของผู้สูงอายุ
- การพัฒนาระบบบริหารจัดการฐานข้อมูล ที่เชื่อมประสานความต้องการของสังคม กับศักยภาพในการทำงานของผู้สูงอายุ ทำให้มีการผู้สูงอายุได้ทำประโยชน์แก่สังคมอย่างเหมาะสมตามศักยภาพ

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยและพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้

- การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการพัฒนาทักษะอาชีพ ทักษะทางสังคม และทักษะด้านการใช้ประโยชน์ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสาร
- การศึกษากระบวนการจัดการองค์ความรู้และระบบการเรียนรู้ของชุมชน
- การวิจัยและพัฒนาแบบร่วมมือรวมพลัง เพื่อส่งเสริม และสร้างทักษะและทัศนคติในการทำงาน และการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการสร้างชุมชนที่เข้มแข็ง
- การศึกษารูปแบบการขับเคลื่อนเครือข่ายวิจัยการศึกษาภายในและระหว่างชุมชน เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

กลยุทธ์ที่ ๒ การวิจัยด้านระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ

เป้าประสงค์ : ระบบการศึกษาของไทยมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ ผู้เรียนทุกกลุ่มทุกระดับ เกิดการเรียนรู้ มีคุณภาพและศักยภาพเพียงพอในการแข่งขันกับต่างประเทศ ประกอบด้วย ๑๒ แผนงานวิจัย ดังนี้

แผนงานวิจัย ๑ การพัฒนาการศึกษาปฐมวัย

- การพัฒนาเครื่องมือคัดกรองแยกเด็กพิเศษ และเครื่องมือวัดศักยภาพและผลการเรียนรู้ของเด็ก
- การส่งเสริมกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

- การพัฒนามาตรฐานและคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของเด็ก กลไกการขับเคลื่อนการพัฒนา และการกำกับคุณภาพการศึกษาปฐมวัย
- รูปแบบการให้ความรู้/การพัฒนาศักยภาพในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย สำหรับ 1) บุคลากรในศูนย์การศึกษาปฐมวัย 2) พ่อแม่ผู้ปกครอง 3) ชุมชน รวมทั้งรูปแบบความร่วมมือรวมพลัง

แผนงานวิจัย ๒ การพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- การศึกษาความเชื่อมโยง และความซ้ำซ้อน ระหว่างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย/หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน/หลักสูตรการอาชีวศึกษา/หลักสูตรอุดมศึกษา และแนวทางการพัฒนาหลักสูตร
- การศึกษาปริมาณและคุณภาพความต้องการ และกำลังการผลิตกำลังคนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- การวิจัยและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีคุณภาพและมาตรฐานเดียวกัน

แผนงานวิจัย ๓ การพัฒนาการอาชีวศึกษา

- การศึกษาสภาพปริมาณและคุณภาพ ความต้องการ และกำลังการผลิตด้านแรงงานกึ่งฝีมือ ให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม รวมทั้งแนวทางการพัฒนาการอาชีวศึกษา
- การวิจัยเพื่อพัฒนาฐานข้อมูลแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพสำหรับนักศึกษา และพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น และการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- การสร้างระบบเครือข่ายและการทำงานแบบไตรภาค แบบรวมพลัง กับสถานประกอบการ ชุมชน ท้องถิ่น และเครือข่าย
- การวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนการสอนและการจัดการฝึกประสบการณ์ที่พัฒนาผู้เรียนในรูปแบบองค์รวม ทั้งด้านทักษะอาชีพและทัศนคติในวิชาชีพ ในสถาบันอาชีวศึกษา ในลักษณะทวิภาค ไตรภาคี ที่มีการร่วมมือรวมพลังกับมหาวิทยาลัย และภาคธุรกิจอุตสาหกรรม

แผนงานวิจัย ๔ การพัฒนาการอุดมศึกษา

- การจัดการศึกษาอิงปรัชญาการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งสร้างคุณลักษณะผู้เรียนที่เหมาะสมต่อการเป็นสมาชิกที่มีคุณภาพของสังคม และมีความเชื่อมโยงกับการศึกษาต่ำกว่าระดับอุดมศึกษามีระบบการถ่ายโอนผลการเรียนระหว่างการเรียน ในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย
- การวิจัยและพัฒนาวิชาการศึกษาทั่วไป (general education) เพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ของผู้เรียน
- การวิจัยและพัฒนาแนวทาง/รูปแบบการพัฒนามหาวิทยาลัยไปสู่ความเป็นเลิศ และการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย ที่มีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการสร้างสังคมเข้มแข็งและสันติสุข
- การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการอุดมศึกษา และศึกษาประสิทธิภาพและคุณภาพเพื่อการจัดกลุ่ม การจัดอันดับคุณภาพสถาบันอุดมศึกษา เพื่อระบุกลุ่มสถาบันที่ต้องเร่งพัฒนาคุณภาพ ให้มีเอกภาพด้านคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา
- รูปแบบการจัดกลุ่มเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษา และเครือข่ายวิจัยการศึกษาข้ามระดับการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษา กับโรงเรียน

แผนงานวิจัย ๕ การพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

- การจัดและประเมินผลการศึกษาอกระบบและตามอัธยาศัย โดยภาคประชาชนที่ต่อเนื่อง ยั่งยืน ในด้าน ก) ปัญหาอุปสรรคในการจัดการศึกษา และการเทียบโอนหน่วยกิต ข) ประสิทธิภาพ คุณภาพ และประสิทธิผลของการจัดการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย ค) ความร่วมมือ ระหว่างบ้านเรียน (Home School) และโรงเรียน/สถาบันอุดมศึกษาในระบบ
- การศึกษาบทบาท ความสำคัญ และผลของการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย ที่มีต่อ การพัฒนาคุณภาพชีวิต และการสร้างสังคมที่เข้มแข็ง
- การศึกษาความต้องการ และแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย ที่เน้น การพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับสังคมในยุคการแข่งขัน เช่น ทักษะด้านภาษา และคอมพิวเตอร์ ทักษะการวิจัย ทักษะการประกอบธุรกิจขนาดเล็กและขนาดกลาง

แผนงานวิจัย ๖ การวิจัยและพัฒนาด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน

- การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ลดปัญหาความยากจน สร้างความมั่นคงของประเทศ
- การพัฒนานวัตกรรม วิธีการ รูปแบบ โมดูลการเรียนการสอน รวมทั้งสื่อการสอน เพื่อสร้าง เสริมผลการเรียนรู้ทางพุทธพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และสุขอนามัย
- การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

แผนงานวิจัย ๗ การพัฒนาผลการเรียนรู้ และคุณลักษณะผู้เรียน

- ปัจจัยที่ส่งผล หรือเป็นอุปสรรค และนวัตกรรม วิธีการ รูปแบบ โมดูลการเรียนการสอน รวมทั้งสื่อการสอน ที่มีผลต่อการพัฒนาผลการเรียนรู้ และคุณลักษณะผู้เรียนที่พึงประสงค์
- รูปแบบการเรียนรู้ (learning style) วินัยและนิสัยในการเรียน ของผู้เรียนในบริบทที่ต่างกัน รวมทั้งแนวทางการพัฒนา
- ปัจจัยเชิงเหตุของพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางสังคม และทางวิชาการของผู้เรียน รวมทั้งแนวทาง แก้ไขและพัฒนา
- การสังเคราะห์งานวิจัยเรื่องประสิทธิผลของนวัตกรรม วิธีการ รูปแบบ โมดูลการเรียนการสอน รวมทั้งสื่อการสอน เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ทางพุทธพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และ สุขอนามัย
- การวิจัยพัฒนาระบบบริหารจัดการระบบฐานข้อมูลนวัตกรรม วิธีการ รูปแบบ โมดูลการเรียนการสอน รวมทั้งสื่อการสอน เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ทางพุทธพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และสุขอนามัย ที่พร้อมนำไปใช้ประโยชน์ได้เหมาะสม
- รูปแบบความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับบ้าน และองค์กร/หน่วยงานในชุมชน เพื่อพัฒนาผล การเรียนรู้ และคุณลักษณะผู้เรียน

แผนงานวิจัย ๘ การผลิตและการพัฒนาครูอาจารย์ และบุคลากร

- การพัฒนาหลักสูตรการผลิตครูแนวใหม่ที่สร้างครูที่มีศักยภาพด้านวิชาการและการสอน และ การประเมินผลการใช้หลักสูตร และสมรรถนะทางวิชาชีพครูจากผลการเรียน
- การพัฒนาวิชาชีพครูอาจารย์และเส้นทางอาชีพ (career path) โดยใช้ประโยชน์จากเครือข่าย การพัฒนาตนเองผ่านเทคโนโลยี (online professional self development)
- การศึกษาวิจัยความเป็นไปได้ของการจัดตั้ง และประเมินเครือข่ายการพัฒนาครูอาจารย์ใน ทุกจังหวัด

- การศึกษาความพร้อมของการจัดตั้งสถาบันพัฒนามาตรฐานและคุณภาพ รวมทั้งการประกันคุณภาพ ครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา
- การศึกษาสภาพปัญหา ศักยภาพ ค่านิยม ทัศนคติต่ออาชีพครู ภาวะความเป็นครู และบทบาทต่อการพัฒนาสังคมของนักศึกษาครู ครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อพัฒนาครู
- การศึกษาแนวทาง/รูปแบบการเพิ่มสมรรถภาพครู ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจด้านการสอน การวิจัย การบริการวิชาการและการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ได้อย่างดีเยี่ยม
- การศึกษาความต้องการ และกำลังการผลิตครูอาจารย์ รวมทั้งการกระจายครูอาจารย์ให้เหมาะสมทั้งด้านจำนวน และตรงสาขา

แผนงานวิจัย ๙ การผลิตและการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา

- การศึกษาภูมิหลัง ปัจจัยด้านครอบครัว ด้านจิตลักษณะ และบุคลิกภาพ ปัจจัยด้านครูและสถานศึกษา และปัจจัยด้านชุมชน ที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำ คุณภาพและประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา
- การวิจัยรูปแบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีภาวะผู้นำ พฤติกรรมการบริหารจัดการสมรรถภาพในการวิจัยและใช้ประโยชน์การวิจัย และมีความสามารถในการแข่งขันระดับสากล
- แนวทางการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีพฤติกรรม และศักยภาพเหมาะสมรองรับการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
- การวิจัยเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีและการร่วมมือร่วมพลัง ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา พ่อแม่ผู้ปกครอง ผู้นำและสมาชิกชุมชน และผู้บริหารสถานศึกษาทุกระดับที่เกี่ยวข้อง
- การพัฒนาสถาบันพัฒนามาตรฐานและคุณภาพผู้บริหาร รวมทั้งการประกันคุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา

แผนงานวิจัย ๑๐ การพัฒนาสถานศึกษา

- การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก/โรงเรียนด้อยคุณภาพโดยใช้กลยุทธ์โรงเรียนเครือข่าย กลยุทธ์ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับมหาวิทยาลัย กลยุทธ์ครูอาจารย์หมุนเวียน กลยุทธ์การศึกษาทางไกล
- การพัฒนา/ก่อตั้ง และการบริหารจัดการโรงเรียนที่มีเอกลักษณ์เฉพาะด้าน/ความเป็นเลิศ เช่น โรงเรียนในฝัน โรงเรียนวิถีพุทธ โรงเรียนเน้นความเป็นเลิศทางภาษา/วิทยาศาสตร์
- การพัฒนา/ปรับปรุงแผนที่โรงเรียนและครู (school and teacher mapping) เพื่อให้การกระจายโรงเรียน/สถานศึกษา และครูอาจารย์เหมาะสมกับความต้องการของสังคม
- การวิจัยเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีสื่อสารสารสนเทศ และแสวงหาแนวทางการขยายขอบเขตการให้บริการการศึกษาสู่การศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัยโดยมีโรงเรียน/สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้
- การวิจัยด้านนโยบาย บริบท และปัจจัยป้อน สภาพสถานศึกษาและสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับกำหนดนโยบายในการพัฒนาสถานศึกษา
- การวิจัยเรื่องบทบาทของสถานศึกษาต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต และสังคมที่เข้มแข็งและยั่งยืน

แผนงานวิจัย ๑๑ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

- การวิจัยส่งเสริมศักยภาพผู้บริหาร และสมรรถนะของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ ด้านการจัดการศึกษาและการพัฒนาชุมชน
- รูปแบบในการบริหารประสานพลังจากทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาโรงเรียนในเขตรับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอย่างชัดเจน
- การส่งเสริมศักยภาพขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ผ่านการทำงานในรูปแบบเครือข่ายกับมหาวิทยาลัย และภาคธุรกิจเอกชน

แผนงานวิจัย ๑๒ การปฏิรูปทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

- การวิเคราะห์สภาพ/ความต้องการ และกำลังการผลิต ทั้งด้านปริมาณ คุณภาพ ในการผลิตกำลังคนทุกระดับในอนาคต 20 ปี รวมทั้งการประเมินผลการจัดสรรทรัพยากรการศึกษา การวิเคราะห์ประสิทธิภาพ/ต้นทุนการผลิต เพื่อประโยชน์ในการวางแผนและการจัดสรรงบประมาณการศึกษา
- การวิเคราะห์ แหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ และระดับความต้องการจำเป็นในการเรียนรู้ รวมทั้งการพัฒนากระบวนสารสนเทศสำหรับการเรียนรู้ และการจัดการความรู้

กลยุทธ์ที่ ๓ การวิจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างระบบการศึกษากับระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม

เป้าประสงค์ : มีความสัมพันธ์ชัดเจนระหว่างระบบการศึกษากับระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม ประกอบด้วย ๒ แผนงานวิจัย ดังนี้

แผนงานวิจัย ๑ การพัฒนาคนไทยโดยความร่วมมือกับครอบครัว และชุมชน

- การวิจัยพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ความรู้ความสามารถ และสุขภาวะของผู้เรียน ตั้งแต่แรกเกิดจนสำเร็จการศึกษา และวัยทำงาน รวมทั้งการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- รูปแบบความร่วมมือระหว่างครอบครัวและชุมชน กับสถาบันการศึกษาในการกล่อมเกลாதาสังคม
- การพัฒนาโรงเรียน/สถานศึกษาต้นแบบที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ เช่น ก) การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเยาวชน ข) มีหลักสูตรพัฒนาผู้เรียนที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยองค์รวม (social, emotional, ethical and academic education) ค) มีความร่วมมือกับภาคธุรกิจเอกชนในการจัดการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย

แผนงานวิจัย ๒ การพัฒนาการศึกษาเพื่อความมั่นคงและประเด็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูป

- การศึกษาด้านความรู้ความเข้าใจต่อพิษภัยของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในหมู่เด็กและเยาวชน ที่ควบคู่ไปกับการให้ความรู้และติดตาม (monitor) พฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง
- การวิจัยด้านยุทธศาสตร์ในการดำรงชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่ประชาชน
- การวิจัยที่เป็นการพัฒนาการศึกษาเพื่อเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนแก้/ลดปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิต
- การศึกษาวิจัยด้านการส่งเสริมการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี
- การวิจัยเพื่อต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น เพิ่มศักยภาพการแข่งขันสู่มาตรฐานสากล
- การวิจัยประเด็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษา

กลยุทธ์ที่ ๔ การวิจัยระบบการบริหารจัดการงานวิจัยการศึกษา

เป้าประสงค์ : มีระบบบริหารจัดการงานวิจัยที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ๒ แผนงานวิจัย ดังนี้

แผนงานวิจัย ๑ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการงานวิจัยการศึกษา

- การวิจัยและพัฒนาระบบการบริหารจัดการงานวิจัยการศึกษา ทั้ง 4 ด้าน
- ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการงานวิจัยการศึกษาทุกระดับ
- การใช้ผลการประเมินเพื่อการประกัน และพัฒนาคุณภาพระบบการบริหารจัดการงานวิจัยการศึกษา

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยด้านผลการบริหารจัดการงานวิจัยการศึกษา

- การผลิตงานวิจัยการศึกษา
- การวิจัยเพื่อปรับปรุงวาระวิจัยแห่งชาติให้ทันสมัย และการใช้ประโยชน์วาระวิจัย
- การประเมินคุณภาพงานวิจัยและการส่งเคราะห์งานวิจัยตามวาระวิจัย
- การวิจัยเพื่อแสวงหา สร้างวิธีวิทยาวิจัย
- ปัญหาอุปสรรคในการผลิตงานวิจัยการศึกษา และการเพิ่มคุณภาพงานวิจัย
- การวิจัยสารสนเทศเพื่อวางแผนการผลิตงานวิจัยการศึกษา
- การพัฒนารูปแบบการประเมินคุณภาพงานวิจัยการศึกษาที่เหมาะสม
- การเผยแพร่และการใช้ประโยชน์งานวิจัย
- รูปแบบการเผยแพร่งานวิจัยที่มีประสิทธิภาพ
- การพัฒนาผู้บริหารให้สามารถใช้งานวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- การวิจัยและพัฒนารูปแบบการฝึกทักษะวิจัยแบบครบวงจร ถึงขั้นเผยแพร่และใช้ผลงานวิจัย
- การวิจัยแนวโน้มการใช้ประโยชน์งานวิจัย
- การสร้าง/พัฒนาการผลิตและการพัฒนาศักยภาพนักวิจัย
- การพัฒนาเครือข่ายวิจัยการศึกษา

๕. ปัจจัยแห่งความสำเร็จของยุทธศาสตร์การวิจัย (Critical Success Factors)

๑. กระบวนการพิจารณาทางกฎหมาย โดยเฉพาะการจัดทำกฎหมายเพื่อส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น ในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ การจัดการศึกษาโดยครอบครัว ตลอดจนร่าง พ.ร.บ. อื่นหลายฉบับที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูประบบการศึกษา

๒. การกำหนดนโยบายและแผนในทางปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะกำหนดนโยบายและแผนเพื่อการปฏิบัติการกิจของตนเอง โดยยึดถือ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ หรือร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องเป็นกรอบนโยบายในการดำเนินการ มีแนวทางที่ชัดเจนและมีเอกภาพ

๓. การนำนโยบายและแผนไปสู่การปฏิบัติ เช่น การจัดการศึกษาเฉพาะทางมีความก้าวหน้าในการนำนโยบายและแผนไปสู่การปฏิบัติ นำไปสู่การปฏิรูประบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การปฏิรูประบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพก็จะสร้างคุณภาพให้กับประชากร